

Her bør man lægge mærke til tre væsentlige forhold: For det første vilkårene profit eller fallit. For det andet afstanden mellem den besluttede, den udførende og den, der bærer den økonomiske risiko. For det tredje lederudvælgelsen.

Privat erhverv er underkastet konkurrence, som bevirker, at ineffektive og dårligt ledede virksomheder før eller siden elimineres i en slags darwinistisk økonomisk økologi. Som privat virksomhed ville P&T formentlig være gået fallit i halvfyrdserne. Men da virksomheden er offentlig, blokkede man i stedet skatteyderne for at dække ineffektiviteten.

Staten lider også under en skarp tredeling af dem, der beslutter (politikerne), dem, der udfører beslutningerne (embedsværket) og dem, der bærer den økonomiske risiko for beslutninger og udførelse (skatteyderne).

I et enkeltmandsfirma er de tre funktioner samlet i én og samme person, der derfor er økonomisk ansvarlig for beslutninger og handlinger. I større aktieselskaber er funktionerne mere adskilt, men trods alt fyres en direktør, der ikke opnår resultater, og generalforsamlinger vælger også nye bestyrelser.

Der er også forskel på lederudvælgelsen. Den private leder vurderes på sine resultater, mens tjenestemanden som regel beholder sit job, så længe han ikke begår formelle tjenstlige forseelser uanset resultaterne.

Forvaltningsrevision i det offentlige er en modvægt mod denne indbyggede svaghed i offentligt virke.

Nå, men lad os forlade de private græsgange og gå tilbage til det offentlige.

Beretningerne fra rigsrevisionen og statsrevisionerne offentliggøres konsekvent. De skal ifølge loven besvares af ministrene, og ministersvarene med rigsrevisors og statsrevisorernes kommentarer hertil offentliggøres også. Anderledes stiller det sig i kommunerne; her afgives revisionsberetningerne til økonomiudvalget, der ikke er tvunget til offentliggørelse.

I staten er beslutningstageren (Folketinget) adskilt fra de udførende myndigheder (regeringen). I kommunen er lederen af det politisk besluttende organ (kommunalbestyrelsen) og lederen af forvaltningen forenet i én og samme person, nemlig borgmesteren.

Hvorfor dette skulle tale imod en forvaltningsrevision er svært at få øje på. En forvalt-

ningsrevision bør lige så lidt gælde kommunalbestyrelsens *beslutninger*, som den statslige revision gælder Folketingets *beslutninger*, man bør i kommunernes revision udelukkende beskæftige sig med, *hvordan* disse beslutninger udføres, ikke *hvorfor* de blev truffet.

Hvordan dette skulle være et indgreb i det kommunale selvstyre, er svært at se. Selvfølgelig kan man også på dette område have kommunale færdselsregler, som man f.eks. har det for, hvordan borgmesteren skal vælges.

I det daglige samarbejde mellem staten og kommunerne, er der en masse praktiske spørgsmål, som skal afklares, og her er det praktisk, at staten kan diskutere med en interesseorganisation for kommunerne i stedet for at skulle have fat i de knap 300 kommuner enkeltvis. Kommunernes Landsforening er en sådan interesseorganisation, som desuden virker som et serviceorgan for den enkelte kommune. F.eks. kan man foretage revision for kommunerne, og gør det i vidt omfang – både med og uden forvaltningsrevision, som man nu aftaler det med den enkelte kommune. Imidlertid får en så væsentlig og stærk organisation som Kommunernes Landsforening også en vis magtposition, og den benytter man til at udtale, at man er varm tilhænger af forvaltningsrevision, men modstander af at gøre den obligatorisk.

Folketingskandidater opstilles af lokale vælgerforeninger på kreds- og kommunebasis, og i disse har borgmestrene som en slags holdkaptajn for de politiske græsrodde et ret så stort ord. Hvilken folketingsmand bryder sig om at komme i modsætning til det bagland, der skal sikre hans genopstilling? Også derfor er den kommunale lobby så stærk i dansk politik.

Nogle borgmestre foretrækker maksimale løsninger frem for optimale. De foretrækker det forkromede frem for det økonomiske, og det ville afdækkes i en forvaltningsrevision.

Nogle borgmestre må formodes ikke at ønske det efterprøvet, om de og deres forvaltninger også har taget skyldige økonomiske hensyn ved gennemførelsen af de beslutninger, der er truffet i kommunalbestyrelsen og på Christiansborg. Anden forklaring kan der ikke være på, at stat og kommune har så vidt forskellige krav til revisionsformerne.

Ret beset er forvaltningsrevision ikke en svækkelse af det kommunale selvstyre. Den er derimod en styrkelse af nærdemokratiet.